

Homeless - Pau Vidal

Homeless significa “sense sostre”, però *home les* fa referència al drama humà que arrossega la gent sense llar. El títol del llibre de contes de Pau Vidal (Barcelona, 1967) insinua també una voluntat juganera –més concretament, verbívora- a l’hora d’encarar el passat; sense excloure el dramatisme, ja que la majoria de *homeless* han tingut un sostre i l’han perdut. Aquest volum de contes, que ha obtingut el premi Documenta, té la particularitat de barrejar l’arqueologia amb la literatura i de lligar-ho tot amb dosis raonables de sentit de l’humor.

Homeless és una aproximació a una Barcelona que ja no existeix, la que s’ha estès a cada costat de la Rambla amb noms com Barri Xino, Raval o Districte Cinquè, que agonitza des de 1939, que va entrar en coma amb els Jocs Olímpics i que ha rebut el cop de gràcia amb les últimes allaus migratòries. Pau Vidal ha triat mitja dotzena d’edificis, actualment enderrocats, i els ha retornat a la vida amb aquest llibre no exempt de nostàlgia.

Per fer renéixer aquests indrets avui inexistents, Pau Vidal ha convocat personatges que hi van viure i els ha cedit la paraula perquè els expliquin des de dins, és a dir, no des del periodisme sinó des de la literatura. El lector no viatja al passat sinó que s’hi instal·la gràcies al vivíssim llenguatge oral dels personatges. En aquest sentit, l’aportació de Pau Vidal a la literatura costumista –entesa en sentit positiu- no és només valuosa per ella mateixa, sinó que resulta perfectament adequada als seus fins. El llibre ofereix un catàleg d’estils que inclouen el soliloqui, el diàleg, el dietari i l’informe. El domini es converteix en virtuosisme en el text que tanca el llibre, més de tres-cents versos rimats de diàleg entre un xiringuito i un tinglado que actualitzen el diàleg entre campanars amb què Jacint Verdaguer clou *Canigó*.

La ficció permet a Pau Vidal passejar-se pel pretèrit imperfecte de Barcelona amb una lleugeresa que no exclou els conflictes: hi ha referències a la Canadència i al Noi del Sucre, però també anècdotes sobre els últims alcaldes de la ciutat i una visió particularment negativa de la reconstrucció del Liceu.

L’expropiació i el desallotjament són els fonaments de la Barcelona d’avui. Els prostíbuls esdevenen centres sanitaris i els cabarets donen aixopluc als policies. Però els espectres no han abandonat les seves possessions. El conte més llarg del recull, *El fantasma*

de l'òpera, ens recorda que el passat pot reaparèixer en el moment més inoportú.